

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO van ChristenUnie, Partij voor de Dieren, CDA en PvdA over mogelijke “Buy Now Pay Later” (kopen op afbetaling) in Groningse winkelstraten ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	54765-2025
Datum	5-3-2025	Uw brief van	13-2-2025	Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u onze antwoorden toekomen op de door de heer P. Rebergen namens de ChristenUnie, de heer T. van Zoelen namens Partij voor de Dieren, de heer J. de Haan namens het CDA en mevrouw I. Huitema namens de PvdA gestelde vragen over mogelijke “Buy Now Pay Later” (kopen op afbetaling) in Groningse winkelstraten. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

De vragenstellers geven aan dat in oktober 2024 de uitrol heeft plaats gevonden van de “Buy Now Pay Later” (kopen op afbetaling) mogelijkheid, zodat kopen op afbetaling niet meer alleen online, maar ook laagdrempelig mogelijk wordt in de Groningse winkelstraten. De vragenstellers maken zich hier ernstig zorgen over, omdat dit de drempel om in de schulden terecht te komen nog verder verlaagt. Zij maken zich vooral zorgen om jongeren en mensen die al schulden hebben, omdat men zo veel te gemakkelijk (verder) in de problemen kan komen. Ook landelijk is dit onderwerp besproken en worden er zorgen geuit in het kabinet en de Kamer.

1. *Heeft u al enig beeld of er in Groningen fysieke winkels zijn die van plan zijn om 'kopen op afbetaling' aan te bieden, of dat wellicht al doen?*

Ja, we weten dat er grote winkelketens (zoals een aantal landelijke kledingwinkels) zijn die betaaldiensten als achteraf betalen ook in hun fysieke winkels aanbieden. We vinden het onwenselijk dat de mogelijkheden van achteraf betalen zich uitbreiden. Uit de uitvoeringspraktijk van de schuldhelpverlening blijkt namelijk dat schulden in verband met het kopen op afbetaling of achteraf betalen geregeld voorkomen en de schuldhelpverlening bemoeilijken. Voor lokale kleinere winkels is het aanbieden van deze dienst niet erg aantrekkelijk vanwege de daaraan verbonden kosten.

2. *Is het college zich bewust van de risico's van het 'kopen op afbetaling' voor diverse kwetsbare doelgroepen zoals minderjarigen en mensen met schulden?*

Ja, we zijn ons zeer bewust van de risico's van het kopen op afbetaling voor diverse kwetsbare doelgroepen. Met name voor jongeren en inwoners die al schulden hebben. We vinden de uitbreiding van de mogelijkheden om te kopen op afbetaling of achteraf betalen dan ook een zorgelijke ontwikkeling. We pleiten daarom voor een beperking van die wettelijke mogelijkheden en vinden dat dit zo snel mogelijk landelijk moet worden geregeld. We dringen onder andere via de Commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie van de VNG aan op regulering door de landelijke overheid.

3. *Worden er vanuit het college al acties ondernomen om inwoners te beschermen tegen het aanbieden van laagdrempelige, maar vaak dure leningen?*

Kopen op afbetaling, consumptieve kredieten en het gebruik van achteraf betaaldiensten kunnen bij kwetsbare inwoners schulden veroorzaken. Te eenvoudige toegang tot deze mogelijkheden kan zorgen voor vergroting van schuldenproblematiek bij kwetsbare inwoners, problematische schuldsituaties laten ontstaan en de aanpak hiervan ernstig bemoeilijken.

We zetten in op preventie door kwetsbare groepen te wijzen op de risico's. Binnen de schuldhulpverlening zijn (de nadelen van) kopen op afbetaling of achteraf betalen onderwerp van gesprek met de inwoner in financiële problemen. We geven voorlichting aan jongeren die 18 jaar worden over de financiële zaken die zij moeten regelen en voorlichting aan inwoners in de wijken. Daarnaast verzorgen we periodiek de gratis cursus "Goed met geldzaken" en gastlessen en financiële educatie-programma's op VO- en MBO-scholen, waarbij de risico's van kopen op afbetaling en achteraf betalen worden besproken. Via de inzet van budget-coaching pogen we de financiële weerbaarheid van inwoners te vergroten.

4. *Bent u bereid verdere acties te ondernemen, bijvoorbeeld door in overleg te gaan en afspraken te maken hierover met winkeliers, ondernemers en ondernemersverenigingen en de Groninger City Club?*

Zoals aangegeven vinden we een te gemakkelijke toegang tot het gebruik van achterafbetaaldiensten onwenselijk. We denken wel dat het hier een landelijk probleem betreft, waarbij de oorzaak bij de aanbieders ligt. We willen hierover het gesprek met GCC wel aangaan, maar we kunnen hierin niets afdwingen.

Opgemerkt moet worden dat aanbieders van deze betaaldiensten vanaf 2026 aan strengere Europese regels moeten voldoen. De ACM geeft daarbij aan dat de winkelier bepaalt welke betaalkaarten en betaalmerken deze wel of niet accepteert. Het is mogelijk het gebruik van een bepaald middel te stimuleren, maar klanten mogen niet worden gedwongen een bepaald middel te gebruiken. Daarnaast moet een winkel de klant duidelijk vooraf informeren over alle soorten betaalkaarten of betaalmerken.

Volgvel 2

5. *Vooraf ook jongeren gebruiken het kopen op afbetalen en omzeilen vaak identiteit en leeftijdscontrole. Hoe gaat het college jongeren voorlichten en hoe gaan winkeliers dit controleren? Welke aanpak stelt u voor?*

We vinden dat er zowel Europees als landelijk regulering moet plaatsvinden op deze betaaldiensten en dat hierop ook stringent wordt gehandhaafd. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de aanbieders van deze betaaldiensten. En zoals eerder aangegeven moeten deze diensten vanaf 2026 aan strengere Europese regels voldoen. Hier zien we geen rol voor de lokale overheid.

Bij ons antwoord op vraag 3 hebben we al aangegeven dat we inzetten op voorlichting en schuldpreventie (financiële educatie) en dat we bij inwoners in financiële problemen hun financiële weerbaarheid proberen te vergroten. Een grotere toegankelijkheid van betaaldiensten als achteraf betalen zorgt voor meer schuldproblemen en maakt het voor ons steeds lastiger om te handelen. Daarom blijven we zoals gezegd aandringen op landelijke regulering.

Ondanks dat we uw zorgen begrijpen is het ondoenlijk voor winkeliers om elke betaalpas en/of methode te controleren.

Tot slot willen we u meegeven dat op 11 februari jl. de problematiek met “Buy Now Pay Later” aan de orde is geweest in een debat van de Tweede Kamer over de aanpak van de incasso-industrie. Tijdens dit debat zijn verschillende moties aangenomen, waaronder de motie van het lid Ceder c.s. over er alles aan te doen om “Buy Now Pay Later”-dienstverlening in fysieke winkels tegen te houden. Wij steunen deze oproep van harte en vinden dat aan deze motie zo snel mogelijk uitvoering gegeven moet worden.

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2025P02008&did=2025P02008>

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.